השכנות כהזדמנות וכסיכון

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

עורף, שוק ומקור לקוחות

באינדונזיה ובמלזיה חיים כמה ממעמדות הביניים הגדולים והצומחים ביותר באסיה. בעבור סינגפור הן עורף, שוק ומקור לקוחות בעת ובעונה אחת. הן מספקות את העסקאות שהבנקים בסינגפור מממנים, את החברות הנרשמות למסחר בבורסה של סינגפור (SGX) או מגייסות הון פרטי בסינגפור, את סחורות־היסוד שסוחרי סינגפור מטפלים בהן ואת העושר שמנהלי ההשקעות בסינגפור משקיעים. צמיחתן מסבירה חלק ניכר מהצלחתה של סינגפור כמטה אזורי, שאותה בוחן פרק I.I. השכנות תלויות מצדן בסינגפור להון, לשירותים ולגישה לשווקים העולמיים, אף שהן מנסות במידה גוברת לבנות מרכזים פיננסיים משלהן, מג'קרטה ועד קואלה לומפור והאזורים בג'והור ובאיי ריאו.

לתלות ההדדית הזו יש ממד פוליטי. כל הצלחה של סינגפור במשיכת עושר אזורי עלולה להיות מוצגת בג'קרטה או בקואלה לומפור כהפסד לכלכלה הלאומית. ממשלות סינגפור טיפחו אפוא את היחסים בקפידה, באמצעות מפגשי מנהיגים (Leaders' Retreats) שנתיים, ועדות שרים משותפות ופרויקטים של שיתוף פעולה כמו האזורים שתוארו לעיל. המרכז הפיננסי נהנה מהדיפלומטיה הזו, אך אינו יכול להחליף אותה.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

סיכון מדיניות: פיקוח על הון והגבלות מטבע

המדיניות הכלכלית של השכנות עשויה להשפיע על סינגפור ישירות. הדוגמה הבולטת ביותר התרחשה במהלך המשבר הפיננסי האסייתי. ב־1 בספטמבר 1998 הטילה מלזיה פיקוח על ההון, קיבעה את שער הרינגיט וחייבה להחזיר לארץ רינגיט המוחזק אוף־שור.[1] הפיקוח הקפיא גם את המסחר במניות מלזיות בשוק מחוץ לבורסה (over-the-counter) של סינגפור, ה־Central Limit Order Book. מניות בשווי של כ־4.47 מיליארד דולר ארה"ב, שהוחזקו בידי כ־172,000 משקיעים, רובם סינגפורים, הוקפאו לזמן בלתי מוגבל.[2] המשקיעים חזרו לקבל גישה למניותיהם רק בשלבים במהלך השנים הבאות.[3] הפרשה לימדה את המשקיעים בסינגפור שתביעה משפטית על נכסים במדינה שכנה בטוחה רק במידה שמדיניותה של השכנה מאפשרת.

מדיניות המטבע נותרה מקור לחיכוך. בנובמבר 2016 פעל הבנק המרכזי של מלזיה (Bank Negara Malaysia) נגד מסחר אוף־שור בחוזי אקדמה על הרינגיט שאינם ניתנים למסירה (non-deliverable forwards), שחלק ניכר ממנו התנהל בסינגפור, וחייב את הבנקים במלזיה לאשר שאינם משתתפים בשוק זה.[4] גם אינדונזיה מגבילה את השימוש ברופיה אוף־שור. בעבור הבנקים בסינגפור, צעדים כאלה מגבילים את המוצרים שהם יכולים להציע במטבעותיהן של שכנותיהם הגדולות ביותר ומחייבים מעקב קפדני אחר כל שינוי.

פשיעה פיננסית והשכנות

הקרבה חושפת גם לשחיתות ולפשיעה הפיננסית של השכנות. פרשת 1MDB, שבה כספים שנגזלו מחברת השקעות ממשלתית מלזית עברו דרך בנקים בסינגפור, הובילה ב־2016 לסגירתם של שני בנקים בסינגפור ולעיצומים נגד כמה בנקים נוספים.[5] פרק E.VI בוחן את הפרשה. תיקי שחיתות אינדונזיים נגעו שוב ושוב לנכסים או לאנשים בסינגפור, בעיה שאמנת ההסגרה של 2022 נועדה לטפל בה. אנשי ציבור בעלי חשיפה פוליטית (politically exposed persons) משתי המדינות הם מהלקוחות בסיכון גבוה החשובים ביותר של הבנקים בסינגפור. הכללים בדבר בדיקת נאותות של לקוחות, דיווחים על עסקאות חשודות ובדיקת נאותות מוגברת, המתוארים בפרק H.III, חלים עליהם בעוצמה מיוחדת.

הסיכונים פועלים בשני הכיוונים. רשויות מלזיה ואינדונזיה מבקשות במידה גוברת מסינגפור מידע, צווי הקפאה והשבת נכסים באמצעות עזרה משפטית הדדית. נכונותה של סינגפור להגיב במהירות ולהשיב נכסים לנפגעי עבירות היא מבחן לאמינותה כמרכז פיננסי נקי. פרק H.V מתאר את כלי שיתוף הפעולה חוצה הגבולות.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

סיכון סביבתי: האובך

סיכון חריג יותר מגיע דרך האוויר. שריפת יערות וקרקעות כבול בסומטרה ובקלימנטן, לעיתים קרובות כדי לפנות קרקע למטעים, כיסתה שוב ושוב את סינגפור באובך. ב־21 ביוני 2013 הגיע מדד תקני המזהמים (Pollutant Standards Index) לשלוש שעות לשיא של 401, הרבה מעל השיא הקודם, 226, שנקבע במהלך האובך של 1997. סינגפור הגיבה בחוק זיהום האובך חוצה הגבולות (Transboundary Haze Pollution Act 2014), שנכנס לתוקף ב־25 בספטמבר 2014. הוא מתיר הליכים נגד חברות בתוך סינגפור או מחוצה לה שהתנהלותן גורמת לזיהום אובך בסינגפור או תורמת לו. ב־2015 המציאה הסוכנות הלאומית לאיכות הסביבה (National Environment Agency) הודעות משפטיות לשש חברות אינדונזיות.[6] מאז ספטמבר 2026 חזר האובך עם השריפות באינדונזיה באותה שנה.

בעבור המרכז הפיננסי, האובך הוא יותר מבעיה בריאותית. בנקים בסינגפור מממנים חברות מטעים, שחלקן שייכות לקבוצות הרשומות למסחר בסינגפור ובעלות אחוזות באזורים שנפגעו. הלוואות לחברות הקשורות לשריפות בלתי חוקיות חושפות את הבנקים לסיכונים משפטיים, תדמיתיים ואקלימיים, שבהם עוסקות ההנחיות בדבר ניהול סיכונים סביבתיים ומסגרת המימון בר־הקיימא של MAS. פרק K.II מתאר כללים אלה. האובך קושר אפוא את השכנות לסדר היום של הקיימות של המרכז הפיננסי.

רשימת בדיקה לאנשי מקצוע

- בררו את מעמד המס של כל לקוח אינדונזי ומלזי בארץ מוצאו, לרבות השתתפות בחנינה של 2016–2017, בתוכנית הגילוי של 2022 או בתוכניות המלזיות של 2018–2019 ו־2023–2024, ושמרו את המסמכים בתיק.
- הניחו שמידע על החשבונות מדווח מדי שנה לג׳קרטה ולקואלה לומפור לפי תקן הדיווח המשותף (CRS), ועצבו מבנים שיישארו ברי הגנה גם לאחר גילוי מלא.
- בחנו מבני החזקה של השקעות באינדונזיה לאור מבחן המטרה העיקרית (principal purpose test) שבאמנת המס המתוקנת של 2020 ולאור הכללים האינדונזיים בדבר חברות נשלטות זרות.
- סננו לקוחות וצדדים שכנגד לאיתור חשיפה פוליטית בשתי המדינות, והניחו שאמנת ההסגרה של 2022 והעזרה המשפטית ההדדית הופכות את סינגפור למקלט בלתי מתאים לתקבולי עבירה.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

- בהשקעות בג׳והור או באיי ריאו, בדקו את תנאי התמריצים, את מועדי הגשת הבקשות ואת הרשות המוסמכת לכל אזור, והיערכו לשינויי מדיניות.
- שקלו את הגבלות המטבע ותנועות ההון ברינגיט וברופיה, לרבות הניסיון של 1998, לפני שאתם מבטיחים נזילות במטבעות אלה.
- בהלוואות לחברות מטעים, כרייה ואנרגיה במדינות השכנות, העריכו את סיכוני השריפות, בירוא היערות והאובך כחלק מבדיקת הנאותות הסביבתית.

הערות

1. צעדי הפיקוח על המטבע של מלזיה מ־1 בספטמבר 1998, לרבות קיבוע הרינגיט על 3.80 רינגיט לדולר ארה״ב, תקופת החזקה של שנים־עשר חודשים להון תיקים והחזרת רינגיט המוחזק אוף־שור; ראו Bank Negara Malaysia, *Annual Report 1998*, ואת פרק D.III לספר זה. ↩

2. Wikipedia, “Bursa Malaysia” (נצפה בנובמבר 2026): “Bursa Malaysia fully suspended the trading of CLOB (Central Limit Order Book) counters, indefinitely freezing approximately US$4.47 billion worth of shares and affecting 172,000 investors, most of them Singaporeans” (בהסתמך על *Asia Times*, 2 בספטמבר 2000). ↩

3. על שחרור מניות ה־CLOB המוקפאות בשלבים החל ב־2000 ראו *Asia Times*, “Chapter 5: Investment in Malaysia”, 2 בספטמבר 2000, ואת הודעות Bursa Malaysia ו־SGX מהשנים 2000–2002. ↩

4. על צעדי Bank Negara Malaysia מנובמבר 2016 נגד שוק חוזי האקדמה שאינם ניתנים למסירה ברינגיט אוף־שור ועל ההצהרות הנלוות שנדרשו מבנקים מקומיים, ראו Bank Negara Malaysia, הודעות מנובמבר ומדצמבר 2016. ↩

5. הרשות המוניטרית של סינגפור (Monetary Authority of Singapore), הודעה לתקשורת “MAS directs BSI Bank to shut down in Singapore”, 24 במאי 2016 (mas.gov.sg): הודעה על הכוונה לשלול את מעמדו של BSI Bank כבנק השקעות (merchant bank), עיצומים בסך 13.3 מיליון דולר סינגפורי בגין 41 הפרות של MAS Notice 1014, שישה אנשים הופנו לתובע הציבורי; MAS, הודעה לתקשורת “MAS directs Falcon Bank to cease operations in Singapore”, 11 באוקטובר 2016: שלילת מעמד בנק ההשקעות של Falcon Private Bank Ltd, Singapore Branch, ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

עיצומים בסך 4.3 מיליון דולר סינגפורי, ועיצומים בסך מיליון דולר סינגפורי על DBS ו־1.3 מיליון דולר סינגפורי על UBS בגין הפרות של MAS Notice 626. ↩

6. Wikipedia, “Indonesia–Singapore relations” (נצפה בנובמבר 2026): ביוני 2013 הגיע לסינגפור אובך מפינוי קרקעות בשיטת כריתה ושריפה באינדונזיה; Wikipedia, “Southeast Asian haze 2013” (נצפה בנובמבר 2026): PSI לשלוש שעות של 401 בשעה 12 בצהריים ב־21 ביוני 2013, שיא מעל השיא הקודם, 226, ב־1997; Wikipedia, “Indonesia–Singapore relations”: מאז ספטמבר 2026 סובלת סינגפור שוב מאובך מהשריפות באינדונזיה ב־2026; Wikipedia, “Transboundary Haze Pollution Act 2014” (נצפה בנובמבר 2026): נחקק ב־5 באוגוסט 2014, נכנס לתוקף ב־25 בספטמבר 2014; מכוון נגד “firms or entities in or outside Singapore” שפעילותן תורמת לאובך חוצה גבולות; ב־2015 המציאה הסוכנות הלאומית לאיכות הסביבה הודעות משפטיות לשישה עסקים אינדונזיים. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.